

Regionų komiteto nuomonė – Direktyvų pakeitimai dėl jūrininkams taikomų išimčių

(2014/C 174/09)

Pranešėjas	Paul Lindquist (Švedija/ELP), Lidingės miesto meras
Pamatinis dokumentas	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl jūrininkų, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/94/EB, 2009/38/EB, 2002/14/EB, 98/59/EB ir 2001/23/EB COM(2013) 798 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. palankiai vertina Komisijos iniciatyvą peržiūrėti galiojančias išimtis, susijusias su tam tikrų darbo teisės direktyvų taikymu jūrininkams, ir apskritai teigiamai vertina pasiūlymą dėl direktyvos;

Komiteto išvados

2. atkreipia dėmesį į tai, kad gerai veikiantis jūrų sektorius ir gerai veikianti darbo rinka yra labai svarbūs jūrininkams, visų pirma pakrantės regionams ir jų gyventojams;

3. pabrėžia, kad su SESV 151 straipsniu susijusios apsaugos nuostatos visose valstybėse narėse turėtų būti kiek įmanoma vienodžiau taikomos visoms darbuotojų kategorijoms, ir, kad visam ES jūrų sektoriui – nepaisant to, kurioje valstybėje narėje įmonė vykdo veiklą – turėtų būti taikomos tos pačios taisyklės;

4. mano, kad valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė pateikti įtikinamas ir konkrečias priežastis, pagrįstas ypatingomis nurodytos veiklos aplinkybėmis, kad būtų galima taikyti išimtis, susijusias su ES teisės aktuose numatytais darbuotojų apsaugos nuostatų taikymu;

5. mano, kad vienodo požiūrio į darbuotojus principui turi būti teikiama ypač daug dėmesio, kai tai susiję su Europos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintomis teisėmis. Komisija nurodo, kad tai apima teisę į informaciją ir konsultacijas įmonėje ir teisę į tinkamas ir pelnytas darbo sąlygas;

6. mano, kad atliekant vertinimą, ar vadovaujantis galiojančiomis nuostatomis taikoma išimtis yra pateisinama, svarbus argumentas yra tai, kokių mastu valstybės narės taikė įvairias išimtis ir kokią poveikį jos turėjo, be kitų, jūrų sektoriaus konkurencingumui tose šalyse, kurios nusprendė įgyvendinti direktyvą, kad taisyklės būtų taikomos ir jūrininkams;

7. konstatuoja, kad nė viena valstybė narė nepranešė apie akivaizdų neigiamą poveikį, pavyzdžiui, susijusį su laivų perregistravimu arba bendromis sąnaudomis, jūrininkams taikant tas pačias taisykles, kaip ir krante dirbantiems darbuotojams. Be to, nė viena valstybė narė, kuri jūrininkų neatleido nuo šiuo metu galiojančiose direktyvose apibrėžtų informavimo ir konsultavimosi taisyklių bei kitų darbuotojų apsaugos teisių nuostatų taikymo, nepranešė apie nepalankią konkurencinę padėtį palyginti su ES valstybėmis narėmis, kurios taikė vieną ar kelias išimtis;

8. atkreipia dėmesį į tai, kad dėl to, jog tik kai kurios valstybės narės pasinaudojo galimybe taikyti išimtis ir nukrypti leidžiančias nuostatas, susijusias su galiojančiose direktyvose apibrėžtomis teisėmis į informaciją ir konsultacijas, jūrų sektoriaus darbdaviams galioja nevienodos taisyklės, atsižvelgiant į tai, su kurios valstybės narės vėliava plaukioja laivas;

9. mano, kad ir toliau būtina atsižvelgti į ypatingas jūrų sektoriaus aplinkybes palyginti su sausumoje vykdoma veikla, ypač į tai, kad visapusiškai taikant privalomą darbuotojų apsaugos reikalavimą kyla grynai praktinio pobūdžio sunkumų dėl ypatingo veiklos pobūdžio, o kartu ir dėl galimų neigiamų šių nuostatų taikymo padarinių ES įmonių konkurencingumui;

10. atkreipia dėmesį į 2013 m. rugpjūčio 30 d. įsigaliojusią 2006 m. priimtą Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) Konvenciją dėl darbo jūrų laivyboje, kurią jau ratifikavo daugelis valstybių. ES, priimdama Direktyvą 2009/13/EB, ES lygmeniu įgyvendino jūrų sektoriaus socialinių partnerių sudarytą Susitarimą dėl Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje. Direktyvoje nustatomi būtiniausi tarptautiniai darbo ir įdarbinimo jūroje standartai ir sukuriamos visiems vienodos sąlygos visoje jūrų pramonėje. Tačiau direktyvomis, kurias Komisija siūlo iš dalies pakeisti, siekiama daugiau ir jose pateikiamos papildomos su Konvencija susijusios darbuotojų apsaugos taisyklės;

Regionų komiteto vertinimas

11. konstatuoja, kad galimybė netaikyti Direktyvos 2008/94/EB apsaugos nuostatų žvejams dalininkams, reiškia, kad ši darbuotojų kategorija, kitaip nei kitos valstybės narės darbuotojų kategorijos, neturi teisės į darbo užmokesčio garantiją; mano, kad atsižvelgiant į sektoriaus ypatumus tokia diskriminacija yra nepagrįsta ir turėtų būti panaikinta;

12. mano, kad darbuotojų teisė į informaciją ir konsultacijas yra pagrindinė teisė, įtvirtinta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Regionų komiteto nuomone, kad būtų suteikta galimybė tam tikroms darbuotojų kategorijoms netaikyti teisių, kurios, vadovaujantis ES teisės nuostatomis taikomos kitiems šios srities darbuotojams, privaloma pateikti labai įtikinamas priežastis;

13. pritaria Komisijos nuomonei, kad, be kita ko, atsižvelgiant į ryšių technologijų raidą, negalima teigti, kad egzistuoja praktinių kliūčių, kuriomis galima pateisinti tokių pačių informavimo ir konsultavimosi taisyklių netaikymą jūrininkams;

14. pritaria Komisijos nuomonei, kad šiuo metu galiojančiose direktyvose turi būti panaikinta galimybė taikyti išimtį arba specialias nuostatas, susijusias su jūrininkų teise į informaciją ir konsultacijas;

15. mano, kad, atsižvelgiant į jūrų sektoriaus ypatumus, įmonių perdavimo arba kolektyvinio atleidimo atveju, darbuotojų apsaugai būtina taikyti ypatingas sąlygas. Prekyba laivais daugeliu atvejų yra neatsiejama veiklos dalis; tarptautinėje rinkoje yra įprasta pirkti arba parduoti laivus be įgulos;

16. nurodo, kad darbdavių organizacijos ir keletas valstybių narių atkreipė dėmesį į tai, kad dėl privalomo Direktyvose 2001/23/EB ir 98/59/EB nustatytų apsaugos nuostatų taikymo jūrų sektorius patirtų didesnes išlaidas ir patektų į nepalankią konkurencinę padėtį, palyginti su trečiųjų šalių įmonėmis, ypač tais atvejais, kai prekyba laivais yra veiklos dalis. Be to, buvo nurodyta, kad apsaugos reikalavimų taikymui dėl grynai praktinių priežasčių kiltų didelių sunkumų;

17. mano, kad prieštaravimus, susijusius su grėsme ES įmonėms patekti į nepalankią konkurencinę padėtį – nepaisant to, kad valstybės narės, kurios direktyvose nustatytas apsaugos nuostatas taiko ir jūrininkams, nepranešė apie akivaizdų neigiamą poveikį konkurencingumui – reikia vertinti rimtai. Kiekviena valstybė narė, atsižvelgdama į savo laivybos praktiką ir tradicijas, gali geriausiai įvertinti privalomos nuostatos taikymo poveikį;

18. mano, jog valstybėms narėms turėtų būti palikta galimybė nuspręsti remiantis vietos sąlygomis, ar taikyti jūrininkams apsaugos taisykles, kartu su teise į informaciją ir konsultacijas, įmonių perdavimo arba kolektyvinio atleidimo atveju ir kokių mastu turėtų būti taikomos šios taisyklės;

19. pritaria Komisijos nuomonei, kad galimybė taikyti išimtį pagal Direktyvas 2001/23/EB ir 98/59/EB turėtų būti suteikiama tik tokiais atvejais, kai įmonės perdavimas reiškia tik laivo pardavimą arba kai kolektyvinio atleidimo priežastis yra laivo arba keleto laivų pardavimas; be to, Kolektyvinio atleidimo direktyvos atveju sutinka su Komisija, kad turėtų būti leidžiama taikyti tik su „taikaus problemų sprendimo laikotarpiu“ trukme susijusias išimtis;

20. abejoja dėl pasiūlyme iš dalies pakeisti Direktyvą 98/59/EB pateiktos nuorodos į Direktyvos 2001/23/EB sąvoką „perdavimas“; nemato priežasties, kodėl nukrypti nuo Direktyvoje 98/59/EB numatytos „taikaus problemų sprendimo laikotarpio“ taikymo nuostatos gali būti įmanoma tik tuo atveju, jei laivo pardavimas reiškia įmonės perdavimą, kaip tai nurodyta Direktyvoje 2001/23/EB. Be to, dėl tokio taisyklių taikymo gali atsirasti didelis teisinis neapibrėžtumas, nes iš anksto sunku įvertinti, kokių mastu įmonės perdavimas atitinka Direktyvoje 2001/23/EB nurodytą įmonės perdavimą;

21. atkreipia dėmesį į palyginti ilgą 8 straipsnyje siūlomą pereinamąjį laikotarpį. Atsižvelgiant į tai, kad pasiūlymas susijęs su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje pripažintų darbuotojų apsaugos taisyklių taikymu, toliau aptariant pasiūlymą reikėtų pagalvoti apie pereinamojo laikotarpio sutrumpinimą;

Subsidiarumas ir proporcingumas

22. konstatuoja, kad Komisijos pasiūlymu iš dalies pakeisti nurodytas direktyvas siekiama suderinti kai kurias jose nustatytas ES darbuotojų apsaugos taisykles ir Europos Sąjungoje sukurti vienodas konkurencijos sąlygas įmonėms. Iš dalies pakeisti direktyvas galima tik Sąjungos lygmeniu; mano, kad pasiūlyti pakeitimai atitinka subsidiarumo bei proporcingumo principus.

II. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

5 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
dėl dabartinės teisinės padėties skirtingose valstybėse narėse nevienodai traktuojami tos pačios kategorijos darbuotojai priklausomai nuo to, ar tos valstybės narės taiko išimtis ir nukrypti leidžiančias nuostatas pagal galiojančius teisės aktus. Dauguma valstybių narių išimtis taikė retai;	dėl dabartinės teisinės padėties skirtingose valstybėse narėse nevienodai traktuojami tos pačios kategorijos darbuotojai priklausomai nuo to, ar tos valstybės narės taiko išimtis ir nukrypti leidžiančias nuostatas pagal galiojančius teisės aktus. Dauguma valstybių narių išimtis taikė retai; <u>2013 m. rugpjūčio 30 d. įsigaliojo 2006 m. priimta Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) Konvencija dėl darbo jūrų laivyboje; ja siekiama tarptautiniu mastu užtikrinti jūrininkų apsaugą ir sukurti vienodas sąlygas jūrų sektoriuje. Socialiniai partneriai pasiekė susitarimą dėl Konvencijos, kuri įgyvendinta Tarybos direktyva 2009/13/EB.</u>

Paaiškinimas

Rengiant Direktyvą reikėtų įvertinti socialinių partnerių ir ES įdėtas pastangas atkreipti dėmesį į jūrininkų apsaugą ir siekį tarptautiniu mastu sukurti vienodas sąlygas jūrų sektoriuje.

2 pakeitimas

4 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Direktyva 98/59/EB iš dalies keičiama taip:	Direktyva 98/59/EB iš dalies keičiama taip:
(1) 1 straipsnis iš dalies keičiamas taip:	(1) 1 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
(a) 1 dalyje įterpiamas c punktas:	~~(a)~~ 1 dalyje ~~įterpiamas c punktas:~~
„c) „perdavimas“ aiškinamas pagal Direktyvą 2001/23/EB.“	„e) „perdavimas“ aiškinamas pagal Direktyvą 2001/23/EB.“
(b) 1 straipsnio 2 dalies c punktas išbraukiamas.	~~(b)~~ 1 straipsnio 2 dalies c punktas išbraukiamas.

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>(2) 3 straipsnio 1 dalyje įterpiama nauja antra pastraipa: „Jei numatomas kolektyvinis atleidimas yra susijęs su jūrų laivo įgulos nariais, apie tai pranešama valstybės, su kurios vėliava laivas plaukioja, kompetentingai institucijai.“</p> <p>(3) 4 straipsnyje įterpiama 1a dalis: „(1 a) Jei numatomi kolektyviniai įgulos narių atleidimai, kai atleidimas yra susijęs su laivo perdavimu arba yra būtinas dėl jūrų laivo perdavimo, valstybės narės, pasikonsultavusios su socialiniais partneriais, gali suteikti kompetentingoms valdžios institucijoms teisę taikyti visiškai arba iš dalies nukrypti leidžiančią nuostatą nuo 1 dalyje nurodyto laikotarpio, jei</p> <p>(a) perduodamas išimtinai vienas arba keli jūrų laivai, (b) darbdavys eksploatuoja tik vieną jūrų laivą.“</p>	<p>(2) 3 straipsnio 1 dalyje įterpiama nauja antra pastraipa: „Jei numatomas kolektyvinis atleidimas yra susijęs su jūrų laivo įgulos nariais, apie tai pranešama valstybės, su kurios vėliava laivas plaukioja, kompetentingai institucijai.“</p> <p>(3) 4 straipsnyje įterpiama 1a dalis: (1 a) Jei numatomi kolektyviniai įgulos narių atleidimai, kai atleidimas yra susijęs <u>išskirtinai tik su vieno ar keleto laivų</u> perdavimu arba yra būtinas dėl jūrų laivo perdavimo, valstybės narės, pasikonsultavusios su socialiniais partneriais, gali suteikti kompetentingoms valdžios institucijoms teisę taikyti visiškai arba iš dalies nukrypti leidžiančią nuostatą nuo 1 dalyje nurodyto laikotarpio, ~~jei~~</p> <p>~~(a) perduodamas išimtinai vienas arba keli jūrų laivai, (b) darbdavys eksploatuoja tik vieną jūrų laivą.“~~</p>

Paaiškinimas

Norint įrodyti, ar įmonė arba jos dalis buvo perduota vadovaujantis Įmonių perdavimo direktyva, konkretaus atvejo vertinimas privalo įrodyti, kad po perdavimo įmonė neprarado savo tapatybės. Pagal Teisingumo Teismo praktiką, konkrečiu atveju reikia, kad būtų įgyvendintos visos sąlygos, siekiant nustatyti, kad įmonė po perdavimo išlaikė savo tapatybę (žr. visų pirma *Spijker* bylą). Anaiptol nėra garantijos, kad aplinkybės, kuriomis laivas yra perduotas, visada atitinka Įmonių perdavimo direktyvoje apibrėžtas perdavimo sąlygas.

Priežastys, kuriomis remiantis suteikiama teisė nukrypti nuo Kolektyvinio atleidimo direktyvoje nustatytų taikaus problemų sprendimo laikotarpio nuostatų, turėtų būti taikomos neatsižvelgiant į tai, ar vieno arba keleto laivų pardavimas atitinka Įmonių perdavimo direktyvoje apibrėžtas perdavimo sąlygas. Vadovaujantis Komisijos siūloma formuluoote, gali būti sudėtinga iš anksto nuspręsti, ar galima taikyti išimtį. Todėl išimties taikymas turėtų būti išimtinai siejamas su tuo, kad kolektyvinis atleidimas susijęs tik su vieno ar keleto jūrų laivų pardavimu; nuorodą į Įmonių perdavimo direktyvos apibrėžtą „perdavimas“ reikėtų išbraukti.

3 pakeitimas

5 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Įterpiama 4 dalis:</p> <p>„4. Valstybės narės, pasikonsultavusios su socialiniais partneriais, gali nustatyti, kad šios direktyvos II skyrius netaikomas, jei</p> <p>(a) perduodamas išimtinai vienas arba keli jūrų laivai, (b) perduodama įmonė eksploatuoja vieną jūrų laivą.“</p>	<p>Įterpiama 4 dalis:</p> <p>„4. Valstybės narės, pasikonsultavusios su socialiniais partneriais, gali nustatyti, kad šios direktyvos II skyrius netaikomas, jei</p> <p>~~(a) perduodamas išimtinai vienas arba keli jūrų laivai,“ (b) perduodama įmonė eksploatuoja vieną jūrų laivą.“~~</p>

Paaiškinimas

Tikslinga įmonėms taikyti vienodas sąlygas – nepriklausomai nuo to, kiek laivų jos turi.

2014 m. balandžio 3 d., Briuselis

Regionų komiteto

Pirmininkas

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
